

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης **ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 57/18**

Λουξεμβούργο, 26 Απριλίου 2018

Αποφάσεις στις υποθέσεις C-233 έως C-237/16
Asociación Nacional de Grandes Empresas de Distribución (ANGED) κατά
Generalitat de Catalunya(C-233/16), Consejería de Economía y Hacienda
del Principado de Asturias(C-234/16), Consejo de Gobierno del Principado
de Asturias(C-235/16), Diputación General de Aragón (C-236/16) και
Diputación General de Aragón(C-237/16)

Οι περιφερειακοί φόροι που επιβάλλονται στα μεγάλα εμπορικά καταστήματα στην Ισπανία συνάδουν με το δίκαιο της Ένωσης

Σκοπός των φόρων αυτών είναι να συμβάλουν στην προστασία του περιβάλλοντος και στη χωροταξία επιδιώκοντας τη διόρθωση και αντιστάθμιση του αντίκτυπου της δραστηριότητας των μεγάλων καταστημάτων

Τρεις αυτόνομες ισπανικές κοινότητες, η Καταλονία (υπόθεση C-233/16), οι Αστούριες (υποθέσεις C-234/16 και C-235/16) και η Αραγονία (υποθέσεις C-236/16 και C-237/16), επέβαλαν περιφερειακούς φόρους στα μεγάλα εμπορικά καταστήματα που βρίσκονται στα αντίστοιχα εδάφη τους. Οι φόροι αυτοί αποσκοπούν να αντισταθμίσουν τις εδαφικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις που ενδέχεται να προκύψουν από τη δραστηριότητα των μεγάλων εμπορικών καταστημάτων, καθώς τα έσοδα διατίθενται σε σχέδια δράσης για το περιβάλλον και στη βελτίωση των υποδομών.

Η Asociación Nacional de Grandes Empresas de Distribución (ANGED), εθνική ένωση των μεγάλων επιχειρήσεων διανομής, αμφισβήτησε τη νομιμότητα των επίμαχων φόρων ενώπιον των ισπανικών δικαστηρίων και της Επιτροπής. Το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο, Ισπανία), το οποίο πρέπει να αποφανθεί επί των αιτήσεων αναιρέσεως της ANGED, διατηρεί αμφιβολίες περί του συμβατού των περιφερειακών αυτών φόρων με την ελευθερία εγκαταστάσεως. Το δικαστήριο αυτό διερωτάται επίσης αν οι προβλεπόμενες από τους τρεις αυτούς περιφερειακούς φόρους απαλλαγές μπορούν να συνιστούν απαγορευόμενες κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια της Συνθήκης ΛΕΕ. Ως εκ τούτου, υπέβαλε σχετικά ερωτήματα ενώπιον του Δικαστηρίου.

Με τις σημερινές αποφάσεις του, το Δικαστήριο αποφαινεται ότι τόσο η ελευθερία εγκαταστάσεως όσο και το δίκαιο περί κρατικών ενισχύσεων δεν αντιτίθενται σε φόρους επιβαλλόμενους σε μεγάλα εμπορικά καταστήματα όπως οι επίμαχοι.

Όσον αφορά την ελευθερία εγκαταστάσεως, το Δικαστήριο κρίνει κατ' αρχάς ότι το κριτήριο της επιφάνειας πωλήσεως του καταστήματος, το οποίο προκρίθηκε για την επιλογή των υποκειμένων στον φόρο καταστημάτων, ουδόλως εισάγει άμεση διάκριση. Το Δικαστήριο προσθέτει ότι το κριτήριο αυτό δεν φαίνεται να θέτει, στις περισσότερες περιπτώσεις, σε δυσμενή θέση τους υπηκόους άλλων κρατών μελών ή τις εταιρίες που έχουν την έδρα τους σε άλλα κράτη μέλη.

Στη συνέχεια, το Δικαστήριο εξετάζει αν οι απαλλαγές που προβλέπονται στο πλαίσιο των επίμαχων περιφερειακών φόρων συνιστούν **κρατικές ενισχύσεις** κατά την έννοια της Συνθήκης ΛΕΕ. Το Δικαστήριο κρίνει ότι δεν μπορεί να αποκλεισθεί, a priori, ότι το σχετικό με την επιφάνεια πωλήσεως κριτήριο επιβολής του φόρου ευνοεί, στην πράξη, ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένους κλάδους παραγωγής, ελαφρύνοντας τις επιβαρύνσεις τους σε σχέση με τις επιχειρήσεις επί των οποίων επιβάλλονται οι επίμαχοι φόροι. Το Δικαστήριο εξηγεί ότι πρέπει συνεπώς να καθορισθεί αν τα εμπορικά καταστήματα τα οποία αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής των φόρων αυτών βρίσκονται σε συγκρίσιμη κατάσταση με τα καταστήματα τα οποία εμπίπτουν στο ως άνω πεδίο εφαρμογής.

Το Δικαστήριο τονίζει ότι σκοπός των επίμαχων φόρων είναι να συμβάλουν στην προστασία του περιβάλλοντος και στη χωροταξία, επιδιώκοντας τη διόρθωση και αντιστάθμιση του αντίκτυπου της δραστηριότητας των μεγάλων εμπορικών καταστημάτων (που προκύπτουν ειδικότερα από τις δημιουργούμενες κυκλοφοριακές ροές), διά της συμβολής των καταστημάτων αυτών στη χρηματοδότηση μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος και τη βελτίωση των υποδομών.

Όσον αφορά την **απαλλαγή η οποία προκύπτει από το κριτήριο επιβολής του φόρου βάσει του μεγέθους των καταστημάτων** (οι φορολογικές νομοθεσίες καθορίζουν ένα όριο κάτω του οποίου τα καταστήματα απαλλάσσονται από την καταβολή φόρων), το Δικαστήριο κρίνει ότι δεν αμφισβητείται ότι ο περιβαλλοντικός αντίκτυπος των εμπορικών καταστημάτων εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το μέγεθός τους. Πράγματι, όσο μεγαλύτερη είναι η επιφάνεια πωλήσεως, τόσο μεγαλύτερη είναι η προσέλευση του κοινού, όπερ σημαίνει αυξημένες περιβαλλοντικές ζημιές. Το Δικαστήριο κρίνει ότι κριτήριο βάσει του ορίου της επιφανείας πωλήσεως προς διάκριση των επιχειρήσεων αναλόγως του μεγέθους του περιβαλλοντικού τους αντίκτυπου συνάδει με τους επιδιωκόμενους σκοπούς. Είναι επίσης πρόδηλο ότι η χωροθέτηση τέτοιων καταστημάτων αποτελεί ιδιαίτερη πρόκληση όσον αφορά την πολιτική χωροταξίας, ανεξαρτήτως της τοποθεσίας τους. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι κριτήριο υπαγωγής στον φόρο βάσει της επιφανείας πωλήσεως, όπως το επίμαχο, καταλήγει σε διάκριση κατηγοριών καταστημάτων που δεν βρίσκονται σε συγκρίσιμη κατάσταση υπό το πρίσμα των σκοπών που επιδιώκει η νομοθεσία. Συνεπώς, η φορολογική απαλλαγή των εμπορικών καταστημάτων με επιφάνεια πωλήσεως μικρότερη του κατά τα άνω καθορισθέντος ορίου δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι παρέχει επιλεκτικό πλεονέκτημα στα καταστήματα αυτά και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να συνιστά κρατική ενίσχυση.

Όσον αφορά τις **απαλλαγές που προβλέπονται για ορισμένες από τις δραστηριότητες τις οποίες ασκούν τα καταστήματα, όπως, παραδείγματος χάρη, τις δραστηριότητες πωλήσεως ειδών κηπουρικής, οχημάτων ή οικοδομικών υλικών** (καθώς και, στην περίπτωση του καταλανικού φόρου, η μείωση κατά 60 % της φορολογικής βάσεως, επίσης για ορισμένες δραστηριότητες), οι περιφερειακές κυβερνήσεις ισχυρίζονται ότι οι επίμαχες δραστηριότητες χρήζουν, ως εκ της φύσεώς τους, μεγάλων επιφανειών πωλήσεως, χωρίς οι εν λόγω επιφάνειες να αποσκοπούν στην προσέλκυση μεγαλύτερου αριθμού καταναλωτών ή στην αύξηση της ροής αγοραστών οι οποίοι μεταβαίνουν στα καταστήματα αυτά με ιδιωτικά οχήματα. Επομένως, οι δραστηριότητες αυτές προκαλούν λιγότερες ζημιές στο περιβάλλον και στη χωροταξία από τις δραστηριότητες των καταστημάτων που εμπíπτουν στην επίμαχη φορολογία. Το Δικαστήριο κρίνει ότι ένα τέτοιο στοιχείο είναι ικανό να δικαιολογήσει τη διάκριση που εισάγουν οι φόροι αυτοί, οι οποίοι, επομένως, δεν συνεπάγονται τη χορήγηση επιλεκτικών πλεονεκτημάτων υπέρ των εμπορικών καταστημάτων που απαλλάσσονται. Πάντως, στο Tribunal Supremo εναπόκειται να εξακριβώσει αν τούτο ισχύει.

Το Δικαστήριο καταλήγει ότι δεν συνιστούν κρατικές ενισχύσεις, κατά την έννοια της Συνθήκης ΛΕΕ, οι απαλλαγές από φόρους όπως οι επίμαχοι, οι οποίες προβλέπονται αναλόγως του μεγέθους ή της φύσεως της δραστηριότητας του καταστήματος, εφόσον τα καταστήματα που απαλλάσσονται δεν προκαλούν τόσο σημαντικές ζημιές στο περιβάλλον και στη χωροταξία όσο τα άλλα καταστήματα.

Εντούτοις, **όσον αφορά την Καταλονία**, το κριτήριο φορολογικής διαφοροποίησης που αφορά τον μεμονωμένο χαρακτήρα του εμπορικού καταστήματος έχει ως αποτέλεσμα τη φοροαπαλλαγή των συλλογικών μεγάλων εμπορικών καταστημάτων, με επιφάνεια πωλήσεως ίση ή μεγαλύτερη του ορίου υπαγωγής στον φόρο. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι το κριτήριο αυτό διακρίνει δύο κατηγορίες μεγάλων εμπορικών καταστημάτων τα οποία βρίσκονται αντικειμενικώς σε συγκρίσιμη κατάσταση υπό το πρίσμα των σκοπών προστασίας του περιβάλλοντος και της χωροταξίας. Κατά συνέπεια, **η μη υπαγωγή των εν λόγω συλλογικών καταστημάτων στον φόρο αυτό είναι επιλεκτικού χαρακτήρα και συνιστά κρατική ενίσχυση**, δεδομένου ότι πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις της Συνθήκης ΛΕΕ.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαίνεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο

εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το πλήρες κείμενο των αποφάσεων [C-233/16](#), [C-234/16](#) και [C-235/16](#) καθώς και των [C-236/16](#) και [C-237/16](#) είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582